

הנודר מן המבושל פרק ששי נדרים רש"י

ב א ב ג ד מ"י פ"ע
מהלכות נדרים הל' י טו"ע
ר"ד סו"מ רח סע"ף י:
בא ה מ"י שם הלכה ט
טו"ע שם סע"ף כ:
בב ו מ"י שם הלכה י טו"ע
שם סע"ף כא:
בג ו מ"י שם הלכה ט
טו"ע שם סע"ף כ:
כד ח מ"י שם טו"ע שם
סע"ף כא:

פניני רש"י
מותר לבזבז... כלל דבר
הנאכל חי קרי אכילתו
כוסס:
(פ"ט כ"ו ד"ה סו"ו)

תוספות
לא שנו דבשביעית מותר
בירוקת גינה משום דלא
שכיחי שיאכלו ירוקות גינה
אלא במקום שאין מביאין בו
אבל במקום שמביאין שכיח
הוא ירק גינה ונתחייב לאסור
ירקו גינה בשביעית:
משום גוש... דרך הירק
להיות גוש תלוי בו ונודר על
גוש ארץ העמים:
איסור גינה מין כרוב הוא
ובכלל כרוב הוא:
מן האיסור גינה מותר
בכרוב... דשאר כרוב אינם
קרוין איסור גינה:
מן הגריסין אסור במקפה
של גריסין... שקראת גריסין
אף כשהן בחבשיל אבל מן
המקפה מותר בגריסין יבישין
דלא חיטא דכי נודר במקפה מן
הראוי למקפה קאמר והיינו
גריסין ולבזבז איצטרך דאציג
דאמרי שום כשנודר במקפה

אבל במקום שמביאין ירק מוחל
לארץ אסור... כלומר אסור בשניהם
דהוי ליה מקום שמסתפקין ל"ה מזה:
משום גוש... חוששין להביאו משום
משטא דגוש הנדבק בו וגושא דלרץ
העמים טמא כדאיתא בפ"ק דשבת
לארץ אסור... (דף טו):
הטעם שאינו טועם אסור
למפאת... דפת חטוה מיקרי דמד
גופא נמי הוא אכל חטים משמע
לכוס מפני שאלם כוסס חטים
חלוקין ביחד:
הדרן עלך הנודר מן המבושל

השום מותר במקפה... מן העדשים אסור [3]
באשישים ר' יוסי מתיר מן
האשישים מותר בעדשים... חטה חטין טועם אסור בהן בין קמה
בין הפת גריסין שאני טועם אסור בהן בין חטין בין מבושלין רבי יהודה
אומר קונם גרים או חטה שאני טועם מותר לכוס חיים: גמ' תניא ר' שמעון
בן גמליאל אומר 'חטה שאני טועם אסור ומותר לכוס חטים שאני
טועם אסור לכוס ומותר לחטה חטין טועם אסור בין
לכוס בין לאפות... גרים שאני טועם אסור לכוס גריסין
שאני טועם אסור לכוס ומותר לבשל גרים גריסין שאני טועם אסור
בין לבשל בין לכוס:

הדרן עלך הנודר מן המבושל

מן השום מותר במקפה... דלא נתחייב אלא לשום יבש... מן המקפה מותר בשום... אע"ג דלא נתחייב אלא לראוי למקפה
ושום ראוי למקפה... מן האשישים... פי' פסולת עדשים מותר בעדשים שאין העדשים נקראין אשישין מן העדשים אסור באשישים שהם
נקראים על שם העדשים ור"י מותר דסבר דאינם בכלל עדשים: **חטה חטין שאני טועם אסור בין בחטין בין בספת**... דחטיה משמע
לאפות ומיהו בבירוחא בגמי גריסין איפכא ושמא טוב לפרש הכא חטה או חטיים גרים או גריסין אסור בין חטין בין מבושלין ורבי טעמון
ורבי יהודה ממילין בין חטה לחטין גרים גריסין כדמפרש גבי חטה חטין ורבי יהודה אסור קונם גרים או חטה שאני טועם מותרין לכוס
חטין דחטה וגריסין משתמני מבושלין: **רבי יהודה אימרי גרים אי חטה שאני טועם מותר לכוס חיים**... מדקאמר חטה וגרים סתם ולא
אמר (חטה) חטין גריסין קסבר (חטה) חטין משמע חטין לא משמע: **חטה שאני טועם מותר לאפות**... דחטה לא משמע אלא
חטין חטין משמע לאפות ורבי טעמון ורבי יהודה לא פליגי דליתרריוהו גרים חטה מבושלין משמע ולא חטין גריסין חטין משמע חטין אבל
לא מבושלים:

הדרן עלך הנודר מן המבושל

מקפה של גריסין והוא מן גריסין נדר: מן המקפה מותר בגריסין... דלא חיטא כי הוה נודר מן המקפה אסור בשום משום שדרך ליתן שום במקפה הוא הרין נמי כי נדר מן המקפה יהא אסור בגריסין משום שדרך לעשות הגריסין מקפה קא משמע לן דלא דמי משום דשום גרילין
ליתן בכל מיני מקפה כי נתון טעם והשום הוא המקפה אבל אין עושין בגריסין לבדן מקפה אלא מכמה מינים עושין מקפה: אסור באשישים... פסולת עדשים: חטה שאני טועם בו... מיתיר לשנו שהוכיח שתיחם נאסר בכל אי נמי כדמפרש רשב"ג בבירוחא דחטה משמע לאפת
וחטים משמע לכוס: גרים חטה שאני טועם מותר לכוס חטין... לא פליגי אתא קמא:

הדרן עלך הנודר מן המבושל

לא שנו אלא במקום שאין מביאין ירק
מחוצה לארץ לארץ אבל במקום שמביאין
ירק מחוצה לארץ לארץ אסור [6] כתנאי אין
מביאין ירק מן חוצה לארץ לארץ רבי
חנניה בן גמליאל אומר מביאין ירק מחוצה
לארץ לארץ מ"ט דמאן דאמר אין מביאין
[6] אומר רבי ירמיה משום גוש: **מתני'** "מן
הכרוב אסור [6] באיספורגוס מן האיספורגוס
מותר בכרוב... מן הגריסין אסור במקפה
ורבי יוסי מתיר... מן המקפה מותר בגריסין
ר' יוסי מתיר בשום ר' יוסי מתיר מן

מן העדשים אסור [3]
באשישים ר' יוסי מתיר מן
האשישים מותר בעדשים... חטה חטין טועם אסור בהן בין קמה
בין הפת גריסין שאני טועם אסור בהן בין חטין בין מבושלין רבי יהודה
אומר קונם גרים או חטה שאני טועם מותר לכוס חיים: גמ' תניא ר' שמעון
בן גמליאל אומר 'חטה שאני טועם אסור ומותר לכוס חטים שאני
טועם אסור לכוס ומותר לחטה חטין טועם אסור בין
לכוס בין לאפות... גרים שאני טועם אסור לכוס גריסין
שאני טועם אסור לכוס ומותר לבשל גרים גריסין שאני טועם אסור
בין לבשל בין לכוס:

הדרן עלך הנודר מן המבושל

מן השום מותר במקפה... דלא נתחייב אלא לשום יבש... מן המקפה מותר בשום... אע"ג דלא נתחייב אלא לראוי למקפה
ושום ראוי למקפה... מן האשישים... פי' פסולת עדשים מותר בעדשים שאין העדשים נקראין אשישין מן העדשים אסור באשישים שהם
נקראים על שם העדשים ור"י מותר דסבר דאינם בכלל עדשים: **חטה חטין שאני טועם אסור בין בחטין בין בספת**... דחטיה משמע
לאפות ומיהו בבירוחא בגמי גריסין איפכא ושמא טוב לפרש הכא חטה או חטיים גרים או גריסין אסור בין חטין בין מבושלין ורבי טעמון
ורבי יהודה ממילין בין חטה לחטין גרים גריסין כדמפרש גבי חטה חטין ורבי יהודה אסור קונם גרים או חטה שאני טועם מותרין לכוס
חטין דחטה וגריסין משתמני מבושלין: **רבי יהודה אימרי גרים אי חטה שאני טועם מותר לכוס חיים**... מדקאמר חטה וגרים סתם ולא
אמר (חטה) חטין גריסין קסבר (חטה) חטין משמע חטין לא משמע: **חטה שאני טועם מותר לאפות**... דחטה לא משמע אלא
חטין חטין משמע לאפות ורבי טעמון ורבי יהודה לא פליגי דליתרריוהו גרים חטה מבושלין משמע ולא חטין גריסין חטין משמע חטין אבל
לא מבושלים:

הדרן עלך הנודר מן המבושל

מקפה של גריסין והוא מן גריסין נדר: מן המקפה מותר בגריסין... דלא חיטא כי הוה נודר מן המקפה אסור בשום משום שדרך ליתן שום במקפה הוא הרין נמי כי נדר מן המקפה יהא אסור בגריסין משום שדרך לעשות הגריסין מקפה קא משמע לן דלא דמי משום דשום גרילין
ליתן בכל מיני מקפה כי נתון טעם והשום הוא המקפה אבל אין עושין בגריסין לבדן מקפה אלא מכמה מינים עושין מקפה: אסור באשישים... פסולת עדשים: חטה שאני טועם בו... מיתיר לשנו שהוכיח שתיחם נאסר בכל אי נמי כדמפרש רשב"ג בבירוחא דחטה משמע לאפת
וחטים משמע לכוס: גרים חטה שאני טועם מותר לכוס חטין... לא פליגי אתא קמא:

הדרן עלך הנודר מן המבושל

לא שנו אלא במקום שאין מביאין ירק
מחוצה לארץ לארץ אבל במקום שמביאין
ירק מחוצה לארץ לארץ אסור [6] כתנאי אין
מביאין ירק מן חוצה לארץ לארץ רבי
חנניה בן גמליאל אומר מביאין ירק מחוצה
לארץ לארץ מ"ט דמאן דאמר אין מביאין
[6] אומר רבי ירמיה משום גוש: **מתני'** "מן
הכרוב אסור [6] באיספורגוס מן האיספורגוס
מותר בכרוב... מן הגריסין אסור במקפה
ורבי יוסי מתיר... מן המקפה מותר בגריסין
ר' יוסי מתיר בשום ר' יוסי מתיר מן

מן העדשים אסור [3]
באשישים ר' יוסי מתיר מן
האשישים מותר בעדשים... חטה חטין טועם אסור בהן בין קמה
בין הפת גריסין שאני טועם אסור בהן בין חטין בין מבושלין רבי יהודה
אומר קונם גרים או חטה שאני טועם מותר לכוס חיים: גמ' תניא ר' שמעון
בן גמליאל אומר 'חטה שאני טועם אסור ומותר לכוס חטים שאני
טועם אסור לכוס ומותר לחטה חטין טועם אסור בין
לכוס בין לאפות... גרים שאני טועם אסור לכוס גריסין
שאני טועם אסור לכוס ומותר לבשל גרים גריסין שאני טועם אסור
בין לבשל בין לכוס:

הדרן עלך הנודר מן המבושל

מן השום מותר במקפה... דלא נתחייב אלא לשום יבש... מן המקפה מותר בשום... אע"ג דלא נתחייב אלא לראוי למקפה
ושום ראוי למקפה... מן האשישים... פי' פסולת עדשים מותר בעדשים שאין העדשים נקראין אשישין מן העדשים אסור באשישים שהם
נקראים על שם העדשים ור"י מותר דסבר דאינם בכלל עדשים: **חטה חטין שאני טועם אסור בין בחטין בין בספת**... דחטיה משמע
לאפות ומיהו בבירוחא בגמי גריסין איפכא ושמא טוב לפרש הכא חטה או חטיים גרים או גריסין אסור בין חטין בין מבושלין ורבי טעמון
ורבי יהודה ממילין בין חטה לחטין גרים גריסין כדמפרש גבי חטה חטין ורבי יהודה אסור קונם גרים או חטה שאני טועם מותרין לכוס
חטין דחטה וגריסין משתמני מבושלין: **רבי יהודה אימרי גרים אי חטה שאני טועם מותר לכוס חיים**... מדקאמר חטה וגרים סתם ולא
אמר (חטה) חטין גריסין קסבר (חטה) חטין משמע חטין לא משמע: **חטה שאני טועם מותר לאפות**... דחטה לא משמע אלא
חטין חטין משמע לאפות ורבי טעמון ורבי יהודה לא פליגי דליתרריוהו גרים חטה מבושלין משמע ולא חטין גריסין חטין משמע חטין אבל
לא מבושלים:

הדרן עלך הנודר מן המבושל

מקפה של גריסין והוא מן גריסין נדר: מן המקפה מותר בגריסין... דלא חיטא כי הוה נודר מן המקפה אסור בשום משום שדרך ליתן שום במקפה הוא הרין נמי כי נדר מן המקפה יהא אסור בגריסין משום שדרך לעשות הגריסין מקפה קא משמע לן דלא דמי משום דשום גרילין
ליתן בכל מיני מקפה כי נתון טעם והשום הוא המקפה אבל אין עושין בגריסין לבדן מקפה אלא מכמה מינים עושין מקפה: אסור באשישים... פסולת עדשים: חטה שאני טועם בו... מיתיר לשנו שהוכיח שתיחם נאסר בכל אי נמי כדמפרש רשב"ג בבירוחא דחטה משמע לאפת
וחטים משמע לכוס: גרים חטה שאני טועם מותר לכוס חטין... לא פליגי אתא קמא:

הדרן עלך הנודר מן המבושל

גמ' (א) סנהדרין יב.
ע"ש (ג) [ס] (א) (על)
נב: ע"ש כר"ן פירוש
על מלת [אששים]
ר"ן (ד) ז"ל מזה ומזה

הגהות הב"ח
(6) רש"י ד"ה מותר
בכרוב וכו' איספורגוס
הס"ד ואח"כ ז"ל ד"ה
אסור במקפה של גריסין
הס"ד ואח"כ ז"ל ד"ה ר'
יוסי מתיר דקסבר אין
מקפה ככלל גריסין הס"ד
ואח"כ ז"ל ד"ה מן המקפה
של גריסין הס"ד ואח"כ
ז"ל ד"ה מותר בגריסין
דברי הכל דלרין גריסין ככלל
מקפה הס"ד ואח"כ ז"ל
ד"ה אסור בשום של מקפה
הס"ד ואח"כ ז"ל ד"ה
אסור בשום שמתין וכו'
מ"ה מותר במקפה וכו'
ככלל שום הס"ד ואח"כ
ד"ה אסור באשישים:
(3) ד"ה ר' יהודה וכו'
לכוס חטה וגרים חיים כיוון
דלא אמר חטה חטין גרים
גריסין קסבר חטה וגרים
סתם מבושלים משמע חטין
לא משמע כל"ל:
(2) ד"ה גרים משמע
מבושלים גריסין משמע חטין
גרים גריסין משמע נמי
חטין וכו' א:

הגהות הגר"א
(6) **משנה באיספורגוס**... י"ב פירש רב האי גאון מין כרוב שזרין אותו בין ונלשן ויני יין של כקר נקרא אספורגוס (ועי'
כשי' כביטת י"א ע"א ד"ה אספורגוס): [3] **שם באשישים**... י"ב בירושלמי מפרש טלופחין מקליין וטמחין ומגנלן כדכש ומטוגנין:
ר"ן ד"ה אבל... דהוי ליה מקום שמסתפקין מזה ומזה. כל"ל: (הש"ס)
פי' הרא"ש
גמ' אבל במקום שמביאין ירק מחוצה לארץ אסור... אף בירקות גינה כיוון דמזויין שם דעתם גם עלייהו: משום גוש... עפר הנדבק בירק
וחכמים נזרו טומאה על גוש עפר הבא מארץ העמים בפ"ק דשבת (דף טו): **מתני'** אסור באיספורגוס... הוא מין כרוב אבל אין כרוב
נקרא על שמו: מן הגריסין אסור במקפה... ואפי' כי נתנן במקפה עדיין שם גריסין עליהן: ר' יוסי מתיר... דקסבר לא מיקרו גריסין אלא
דקסבר לא מיקרו גריסין אלא
מקפה הוא הרין נמי כי נדר מן המקפה יהא אסור בגריסין משום שדרך לעשות הגריסין מקפה קא משמע לן דלא דמי משום דשום גרילין
ליתן בכל מיני מקפה כי נתון טעם והשום הוא המקפה אבל אין עושין בגריסין לבדן מקפה אלא מכמה מינים עושין מקפה: אסור באשישים... פסולת עדשים: חטה שאני טועם בו... מיתיר לשנו שהוכיח שתיחם נאסר בכל אי נמי כדמפרש רשב"ג בבירוחא דחטה משמע לאפת
וחטים משמע לכוס: גרים חטה שאני טועם מותר לכוס חטין... לא פליגי אתא קמא:

הדרן עלך הנודר מן המבושל

מקפה של גריסין והוא מן גריסין נדר: מן המקפה מותר בגריסין... דלא חיטא כי הוה נודר מן המקפה אסור בשום משום שדרך ליתן שום במקפה הוא הרין נמי כי נדר מן המקפה יהא אסור בגריסין משום שדרך לעשות הגריסין מקפה קא משמע לן דלא דמי משום דשום גרילין
ליתן בכל מיני מקפה כי נתון טעם והשום הוא המקפה אבל אין עושין בגריסין לבדן מקפה אלא מכמה מינים עושין מקפה: אסור באשישים... פסולת עדשים: חטה שאני טועם בו... מיתיר לשנו שהוכיח שתיחם נאסר בכל אי נמי כדמפרש רשב"ג בבירוחא דחטה משמע לאפת
וחטים משמע לכוס: גרים חטה שאני טועם מותר לכוס חטין... לא פליגי אתא קמא:

הדרן עלך הנודר מן המבושל